

Šanov

1914 - 1918

Období 1. světové války

„ Tak nám zabili Ferdinanda. – Kterýho, paní Müllerová? Já znám dva Ferdinandy. Jednoho, ten je sluhou u drogisty Průši a vypil mu tam jednou omylem láhev nějakýho mazání na vlasy a potom znám ještě Ferdinanda Kokošku, co sbírá ty psí hovínka. Vobou není žádná škoda. – Pana arcivévodu z Konopiště, toho tlustýho, nábožnýho... Ježíšmarjá, vykřikl Švejk, a kde se mu to stalo ? – Práskli ho v tom Sarajevu, milostpane, „

Kdo by neznal úvodní věty z Haškova světoznámého Švejka. Věty, které popisují událost sarajevského atentátu (28.6. 1914), počátek jednoho z nejstrašnějších období lidstva. To se tragicky dotklo také mnoha šanovských občanů. Po vyhlášení všeobecné mobilizace v Rakousko-Uhersku (26.7. 1914), narukovalo k vojsku během války několik desítek *šanovských* mužů od 18 do 50 let.

Velká část mobilizovaných ze Šanova nastupovala k 88. pěšímu pluku v Berouně, který byl součástí 38. pěší brigády a 19. pěší divize Rakousko – Uherské armády. Pluk (*Infanterieregiment Nr.88*) byl určený pro frontu v Haliči proti Rusku. Při dalších

doplňovacích mobilizacích v letech 1915 – 1918 se části šanovských vojáků dostaly také do Dalmácie na srbskou frontu, několik jich časem skončilo také na frontě v severní Itálii.

Šanovská kronika : „*Nezapomenutelným zůstane den 27. července, kdy odebírali se naši záložníci ke svým plukům. Bolestné bylo dívat se na plačící ženy, matky a děti, když dojezda do naší železniční stanice lokomotiva s mnoha dobytčími vozy. Nesnesitelné bylo pozorovat loučení se žen se svými syny, muži a zvláště dětí se svými otci při odjezdu vlaku.*

Dle dostupných archivních dokumentů byli **mobilizováni** tito občané Šanova :

čp.	Příjmení a jméno	Poznámka
1	Zeman František	dělník, od začátku
5	Cír Josef	dělník, od 1.2. 1915
8	Štika Adolf	dělník, od 16.8. 1915
12	Vecka Josef	rolník, od začátku
13	Tittelbach František	dělník, od začátku
17	Brabec Alois	kolář, od 16.8. 1915
19	Nachtigal Jaroslav	úředník, , od začátku
19	Nachtigal František	student, , od začátku
19	Nachtigal Josef	dobrovolník, od začátku
21	Nachtigal František	dobrovolník, od začátku
24	Nachtigal Alois	rolník, od 15.2. 1915
26	Rybáček Václav	inženýr, od začátku
26	Rybáček Ota	rolník, od 16.1. 1915
27	Hnitka Josef	rolník. od 15.2. 1915
28	Kubínek Josef	rolník, od 16.8. 1915
29	Kauč František	rolník, od začátku
34	Bureš Václav	rolník, od začátku
36	Lank Emil	rolník, od začátku
39	Nachtigal František	rolník, od 15.2. 1915
41	Vostrý Josef	dělník, II. výzva
42	Machota Josef	krejčí, II. výzva
43	Herink Adolf	dělník, od začátku
44	Nachtigal František	dělník, od 21.5. 1915
47	Sklenka Václav	četník, od začátku
50	Sajfrt Josef	dělník, od 15.4. 1915
52	Lávička Adolf	dělník, od začátku
53	Kochlefl Václav st.	zedník, od začátku
54	Nachtigal František	obuvník, od začátku
57	Vostatek Rudolf	zedník, od začátku
60	Patrák František	mlynář, II. výzva

čp.	Příjmení a jméno	Poznámka
61	Cír Josef	hostinský, od začátku
61	Cír Jindřich	obchodník, od začátku
64	Vostatek Gustav	dělník, od začátku
64	Vostatek František	dělník, od začátku
65	Lávička Antonín	dělník, od 15.2. 1915
67	Sklenka František	domkář, od začátku
68	Laubr Adolf	dělník, od začátku
68	Laubr František	dělník, od 15.4. 1915
69	Bureš Josef	rolník, od začátku
70	Eisenhamer Václav	rolník, od podzimu 1914
70	Eisenhamer Josef	obchodník, od podzimu 1914
71	Nachtigal Gustav	krejčí, od 16.8. 1915
71	Cír Adolf	domkář, od 16.8. 1915
71	Cír Antonín	krejčí, od začátku
72	Mladý Emil	dělník, od začátku
73	Zikán Adolf	úředník, od začátku
78	Brabec Josef	dělník, od začátku
78	Brabec František	dělník, od srpna 1914
79	Cír František	dělník, od začátku
81	Štýbr Václav	kameník, od června 1915
86	Nachtigal Josef	dělník, od 21.5. 1915
87	Titlbach Josef	obuvník, od začátku
88	Brabec Josef	truhlář, od začátku
88	Brabec Adolf	dělník, od 15.2. 1915
88	Brabec Antonín	dělník, od 15.4. 1915
89	Kokš Josef	zedník, od 15.2. 1915
90	Bretšnajdr František	hokynář, od října 1915
92	Nachtigal Augustin	učitel, od začátku
92	Nachtigal Václav	rolník, od začátku
92	Nachtigal Jaroslav	rolník, od 15.4. 1915
93	Cír Antonín	rolník, od 15.2. 1915
94	Pastor Vojtěch	dělník, od začátku
95	Burst Josef	košíkář, od vánoc 1915
100	Štercl Karel	rolník, od začátku
102	Zuzka Václav	rolník, od 15.2. 1915
105	Titlbach Stanislav	krejčí, od začátku
105	Titlbach Antonín	krejčí, od začátku
107	Kounovský Josef	dělník, od začátku
108	Šnobl Karel	dělník, od srpna 1914

čp.	Příjmení a jméno	Poznámka
110	Urban Adolf	hostinský, od začátku
110	Urban Vladimír	číšník, od 15.4. 1915
111	Frank František	pošt. úředník, od začátku
113	Volín Václav	dělník, od 16.8. 1915
113	Novák Jan	dělník, II. výzva
113	Kořínek František	dělník, od 16.8. 1915
114	Machota Adolf	strážník, od začátku
116	Polcar František	dělník, od 15.2. 1915
116	Burian Václav	sedlář, od 15.2. 1915
120	Šmíd Josef	dělník, od října 1914
121	Ryvola Václav	dělník, od začátku
122	Štercl Gustav	horník, od začátku
123	Saifrt Antonín	zedník, od 21.5. 1915
124	Milfait Antonín	dělník, od srpna 1914
125	Brabec Václav	dělník, od srpna 1914
128	Cír Otakar	krejčí, od začátku
128	Cír Bohumil	rolník, od srpna 1914
128	Cír Václav	rolník, od 16.8. 1915
129	Frélich Rudolf	kameník, od 16.8. 1915
131	Brabec František	dělník, od začátku
132	Nachtigal Adolf	dělník, od začátku
133	Šmíd Rudolf	kolář, od začátku
133	Šmíd Václav	kolář, od začátku
135	Cír František	kovář, od začátku
136	Štercl Ladislav	dělník, od začátku
136	Štercl Václav	dělník, od října 1914
137	Herink Václav	dělník, od začátku
138	Cipra Jan	dělník, od vánoc 1914
140	Brabec Josef	obuvník, od začátku
143	Štercl Antonín	dělník, od začátku
143	Štercl Václav	dělník, od začátku
144	Nachtigal Antonín	dělník, II. výzva
146	Herold Antonín st.	domkář, II. výzva
146	Herold Antonín ml.	domkář, od srpna 1914
147	Nachtigal Josef	zedník, od srpna 1914
148	Herink Václav	dělník, od 16.1. 1915
150	Karel Josef	dělník, od začátku
150	Hekr Vilém	dělník, od začátku
152	Brabec Gustav	malíř pokojů, od začátku
152	Brabec Josef ml.	dělník, od začátku

čp.	Příjmení a jméno	Poznámka
153	Šmíd Václav	dělník, II. výzva
154	Brabec Josef	dělník, od začátku
155	Frélich František	dělník, od 15.4. 1915
156	Brabec Josef	dělník, od 21.5. 1915
159	Brabec Josef	dělník, II. výzva
160	Klíma Josef	dělník, od začátku
161	Brabec Antonín	dělník, od 15.2. 1915
162	Škapula Josef	dělník, od 21.5. 1915
164	Nachtigal Antonín	zedník, od začátku
165	Koutecký Antonín	cihlář, od začátku
169	Lávička Josef	dělník, od začátku
170	Nachtigal Josef	zedník, od začátku
171	Fišer František	dělník, od 16.8. 1915
172	Bočánek Josef	dělník, od začátku
červen 1915 – povolání 18ti letí		
26	Rybáček Miloslav	zámečník
33	Sajfrt Václav	rolník
52	Lávička Ludvík	dělník
53	Kochlefl Václav ml.	dělník
88	Brabec Václav	dělník
91	Navrátil Václav	student
128	Cír Antonín	rolník
147	Nachtigal František	zedník
31.7. 1915 – povolání 43-50ti letí		
6	Nachtigal Josef	dělník
11	Šindler Antonín	kolář
23	Pavlíček Josef	rolník
55	Štercl František	dělník
66	Nachtigal Bedřich	domkář
70	Eisenhamer Josef	obchodník
84	Švejda Karel	krejčí
103	Cír Václav	rolník
117	Bendl Antonín	zedník
124	Milfait František	dělník
149	Fišer Antonín	zedník
152	Brabec Josef st.	dělník
167	Brabec František	dělník

15.10. 1915 - mobilizováni		
čp.	Příjmení a jméno	Poznámka
15	Nachtigal Stanislav	syn rolníka
22	Hnitka Celestin	obecní radní
51	Šebek Václav	zedník
79	Týl Josef	obchodník
96	Cír Josef	student
103	Cír František	student
111	Cír Břetislav	rolník
125	Brabec František	cukrář
139	Šmíd František	dělník
151	Nachtigal František	krejčí
květen 1916 - mobilizováni		
15	Nachtigal Celestin	rolník
31	Herold Václav	rolník
38	Hůla Josef	rolník
52	Lavička Gustav	dělník
82	Miller František	rolník
83	Karel Adolf	dělník
100	Hekr Václav	horník
111	Cír Bedřich	starosta
125	Brabec Josef	dělník
127	Koutecký Antonín	truhlář
140	Laubr Václav	dělník
1917 - mobilizováni		
4	Kučera Josef	syn domkáře
33	Saifrt František	student
101	Bureš Václav	syn rolníka
12.4. 1918 - mobilizováni		
119	Cír František	dělník
45	Laubr Václav	krejčí
84	Švejda Václav	krejčí
98	Štýbr Jaroslav	čeledín
127	Koutecký Augustin	řezník
142	Hauner Václav	dělník

Během války padli do zajetí

čp.	Příjmení a jméno	Místo zajetí
1	Zeman František	Rusko – vrátil se leden 1919
5	Herink František	Rusko – vrátil se leden 1919
15	Nachtigal Stanislav	Itálie
19	Nachtigal Josef	Itálie – vrátil se vánoce 1918
24	Nachtigal Alois	Itálie
26	Rybáček Otakar	Rusko – vrátil se červenec 1920
26	Rybáček Václav	Rusko – vrátil se červenec 1920
33	Sajfrt Václav	Rusko
52	Lavička Adolf	Rusko
53	Kochlefl Václav st.	Rusko – vrátil se listopad 1918
57	Vostatek Rudolf	Itálie – vrátil se červenec 1919
61	Cír Jindřich	Rusko – vrátil se říjen 1918
65	Lavička Antonín	Rusko – vrátil se září 1918
68	Laubr Adolf	Rusko
68	Laubr František	Rusko - vrátil se říjen 1920
73	Zikán Adolf	Rusko – vrátil se červenec 1920
88	Brabec Adolf	Rusko – vrátil se listopad 1918
88	Brabec Antonín	Rusko – vrátil se listopad 1918
89	Kokš Josef	Rusko
91	Navrátil Václav	Rusko – Saratov († při návratu)
92	Nachtigal Augustin	Rusko – vrátil se červenec 1920
105	Titlbach Stanislav	Rusko – vrátil se listopad 1918
107	Kounovský Josef	Rusko – vrátil se listopad 1918
108	Šnobl Karel	Rusko
114	Machota Adolf	Rusko – vrátil se 1.9. 1919
125	Brabec Václav	Rusko – vrátil se listopad 1918
125	Brabec František	Rusko – vrátil se listopad 1918
136	Štercl Ladislav	Rusko – vrátil se listopad 1918
137	Herink Václav	Srbsko
140	Brabec Josef	Rusko
143	Štercl Václav	Rusko
146	Herold Antonín	Rusko – vrátil se říjen 1918
148	Herink Václav	Rusko – vrátil se červenec 1920
160	Klíma Josef	Itálie – vrátil se leden 1919

Kronika : V listopadu 1918 vrátil se ze zajetí ruského – Václav Kochlefl st. č. 53, jenž od r. 1914 byl zajat a žil v Saratově a o němž rodina již přes rok zprávy neměla a za mrtvého jej oplakávala. Žel Bohu, že mu padl v boji syn Václav se teprve od rodiny po svém návratu dozvěděl.

Václav Kochlefl ml. *6.6. 1897 - padl v Haliči 13.2. 1917

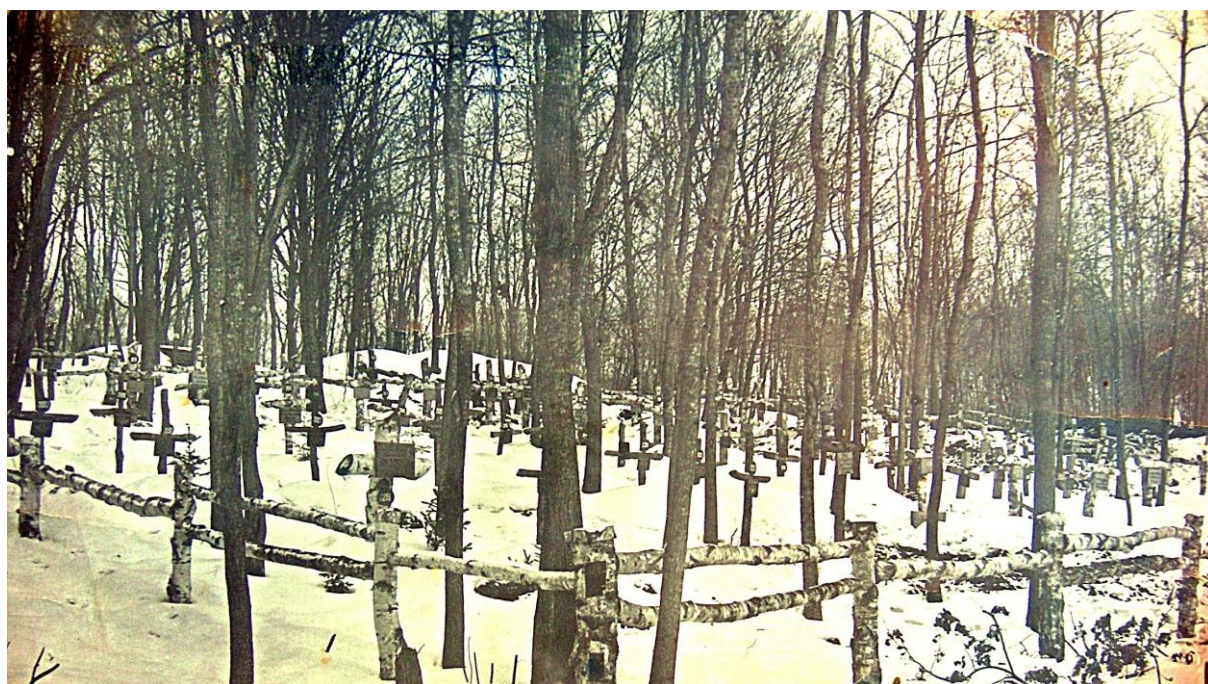
evid. listek VHA

Václav
Kochlefl
1897
Nar. Lanov země
Přisl. Rakovník země
Nezv.
Umrti 13/2 1917 Břežany
Země Halič
Pohřben
Místo hřb. řada
odd. čís. hr.
Založeno země
svazek čís. poř. hřb.
čísl. poř. dokl.
Opsáno na podkladě ser. p. pl. č.
38 str. 246.
Adresa pozůstalých

fotografie z r. 1915

pohřebiště padlých vojáků - Břežany v Haliči

Padlí v 1. světové válce

Příjmení, jméno	Narozen		Padl - †	Pozn.
Frélich František	8.12. 1895	Šanov 42	17.12. 1916 Gysrgyo	v Rumunsku
Hůla Josef	1.9. 1867	Pustověty 9	9.9. 1917	doma na TBC
Herink Adolf	11.1. 1879	Šanov 88	2.11. 1914	35 r. stár
Herink Václav	17.1. 1883	Šanov 88	1913 – 30 r. stár	
Hauner Arnošt (Ernest)	11.3. 1883	Chrástany 86		28 r. stár ?
Kochlefl Václav	6.6. 1897	Šanov 53	13.2. 1917 Břežany	v Haliči
Lavička Ludvík	15.7. 1897	Šanov 52	6.10.1916 Břežany	v Haliči
Machota Josef	5.12. 1872	Šanov 50	1915 - 43 r. stár	v Albánii
Novák Jan	4.4. 1873	v Hostomicích 194	1915 - 42 r. stár	v Rusku
Nachtigal František	17.8. 1885	Šanov 39	28.6.1915 sanitář	v Rusku
Nachtigal František	23.1. 1886	Šanov 113	1914 - 28 r. stár	
Nachtigal František	28.11. 1890	Šanov 19	1916 - 26 r. stár	
Nachtigal František	4.6. 1892	Šanov 21	srpen 1914 – 22 r.	nezvěstný v Srbsku
Nachtigal Jaroslav	8.10. 1895	Šanov 92	16.6.1916	Gnilovody v Rusku
Navrátil Václav	*1898 – syn učitele školy		25.1. 1919 nemocnice	Kielec - Polsko
Pastor Karel	nar. 1894-98	?	20 r. stár	uveden na pomníku
Brabec Josef	17.4. 1888	Šanov 49	2.4. 1915 Košice	polní nemocnice
Brabec Josef	28.1. 1892	Rakovník	19.5.1915 Bolechów	Halič
Brabec Václav	20.5. 1897	Šanov 88	31.12. 1918 Madalov	u Neapole -Itálie
Bendl Adolf	30.12. 1884	Šanov 26	21.6. 1916 Liješany	
Cír Otokar	12.2. 1887	Šanov 128	27.4.1915 Trenešen	polní nemocnice
Cír Adolf	17.6. 1885	Šanov 6	29.1. 1918	doma na TBC
Cír Josef	19.4. 1896	Šanov 70	1916 - 20 r. stár	
Cír František	1.4. 1899	Šanov 68	1918 - 19 r. stár	
Cipra Jan	16.5. 1890	Lhota pod Radčem	1915 - 25 r. stár	
Eisenhamr Josef	1893-7	Žďáry 15	1914 - 21 r. stár	padl v Itálii
Zikán Vilém	12.9. 1891	Nový Dvůr 4	1914 - 23 r. stár	
Sklenka Václav	28.7. 1890	Šanov 47	1917 - 27 r. stár	
Štýbr Václav	27.9. 1877	Nesuchyně 54	41 r. stár – nemocnice	Rijeka - Itálie
Štika Adolf	7.7. 1884	Hvoždany 27	1917 - 33 r. stár	
Škapula Josef	17.10. 1892	Šanov 1	1917 - 25 r. stár	
Vostatek František	13.2. 1892	Šanov 60	1915 - 23 r. stár	
Osada Nový Dvůr u Šanova				
Matschenbacher Antonín	5.8. 1871	Nový Dvůr 3	30.9.1916 nemocnic.	Miljune v Srbsku
Mačenbachr František	16.4.1857	Nový Dvůr 5	44 r. stár ?	
Uher Josef	20.5. 1887	Nový Dvůr 13	1918 - 31 r. stár	

Pozn. : u několika osob se nepodařilo najít datum umrtí a místo pohřbení pro nezachované evidenční lístky (ve válce padlo 145 tisíc českých vojáků, mnoho jich také bylo prohlášeno za nezvěstné)

Evidenční lístky z VHA (ukázka)
(u dochovaných evid. lístků lze vyčíst datum umrtí a místo pohřbení)

Brabec Josef – čp. 49

Příjmení a jméno _____ Hodnost a pluk _____ Datum a místo narození (polit. okres, země) _____ Příslušnost (polit. okres, země) _____ Datum a místo úmrtí (polit. okres, země) _____ Datum pohřbu _____ Označení hřbitova a místo (polit. okres, země) _____ Oddělení, číslo hrobu _____ Opsáno podle _____ Úmrtí kniha: tom., fol. _____	Jozef BRABEC voják býv. pěšáckého pl. č. 6. 1888. Schanovo, Rarowitz, Čechy. tamtéž 2. apríla 1915 v pomocnej nemocnici č. 2. Červ. kříža v Košiciach, Abaujtorna, Uhry. 4. apríla 1915 v ústrednom hrobitove v Košiciach, Slovensko. neznáme. matriky býv. posádkovej nemoc- nice č. 20. uloženej u ZVV. Košice. tom. VI., fol. 70.
---	--

Tiskárna MNO. — 1163-36.

Brabec Václav – čp. 88

Příjmení a jméno _____ Hodnost a pluk _____ Datum a místo narození (polit. okres, země) _____ Příslušnost (polit. okres, země) _____ Datum a místo úmrtí (polit. okres, země) _____ Datum pohřbu _____ Označení hřbitova a místo (polit. okres, země) _____ Oddělení, číslo hrobu _____ Opsáno podle _____ Úmrtí kniha: tom., fol. _____	Václav Brabec voják býv. štáb. pl. č. 7 1897 Šanov Rakovník, Čechy tamtéž 31. prosince 1918 v nemocnici v Madalova u Nepole Itálie 1. ledna 1919 na hřbitově v Madalova u Nepole, Itálie neznámé matriky p. pl. 18 / a d. d. Matyáš J. Horn 11. / 131
---	--

Tiskárna MNO. — 1163-36.

Pohlednice z války

od Antonína Štercla *1888 – čp. 143 (nahore vpravo) Adolfu Machotovi *1884 – čp. 114

Ctěný p. Adolf Machota
15 marš – regiment
88 marš – batalion
2 marš – Ranfz.
3 zng
Palpost 490

Milý kamaráde, přijmi ode mne srdečný pozdrav a musím Tě psát, že jsme všichni zdraví a hájíme vlast udatně. Brácha Tvůj šlape jako jednoročník všechny vrchy a ptá se, kdy přídeme k sv. Petru, aby už byl konec. Na domov si nevzpomenem, ale na putiku vzpomínáme a na tu policejní hodinu, až přijde Adolf a řekneš aby jsme už šli domů. Na tu čekáme. Víme, že je to dlouhý čas a mě taky. Zůstávám Tvůj kamarád a zdravíme Tě všichni

Antonín Št.
Lou Batalion 3/45 Presburg

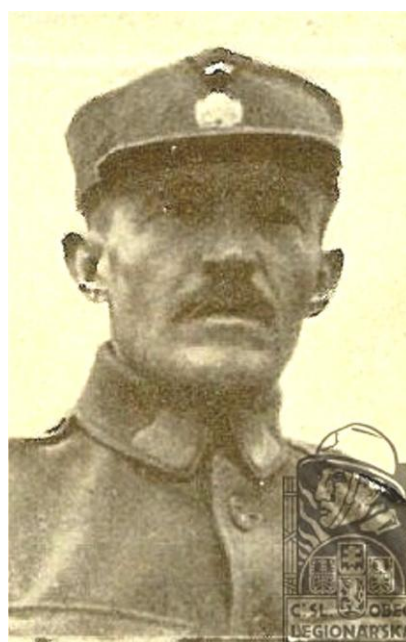
Vstup do Československých legií

Československé legie je označení používané pro jednotky zahraničního vojenského odboje za první světové války. Základ těchto vojsk začal vznikat již v roce 1914 z dobrovolníků (zajatých či přeběhlých), kteří se hlásili zejména do carské armády v Rusku. Tito dobrovolníci v hojném počtu vytvořili „Českou družinu“ . Jiní dobrovolníci vytvořili ve Francii „Rotu Nazdar“. Koncem války měly jednotky československých zahraničních vojsk celkem přes 100 000 dobrovolníků. Celkem padlo 5 152 československých legionářů, z toho 4 112 v Rusku, 630 ve Francii a 410 v Itálii.

„Šanovští legionáři“

Příjmení, jméno	Narozen	Zajetí		Legie - vstup	
Brabec Josef	1892	1. 9. 1916	Břežany	20.10.1916	Rusko
Brabec Václav	1897	30.8.1917	Brestovizza	23. 2. 1918	Itálie
Cír Josef	1884	5. 9. 1916	Hnileč	1. 11.1917	Rusko
Herink Václav	1890	30.5.1915	Bolechov	15. 5. 1918	Rusko
Klíma Josef	1887	8. 8.1916	Gorice	28. 8. 1916	Itálie
Lavička František	1888	16.7.1916	Luck	? Kyjev	Rusko
Nachtigal Alois	1884	22.10.1917	Jelenik	22. 4. 1918	Itálie
Nachtigal Augustin	1884	5. 9.1916	Hnileč	15. 7. 1918	Rusko
Nachtigal Josef	1893	20.8.1917	Hermada	1. 11. 1917	Itálie
Nachtigal Stanislav	1898	22.8.1917	Monte Cuco	5. 3. 1918	Itálie
Rybáček Otakar	1889	23.3.1915	Karpaty	27.11.1917	Rusko
Rybáček Václav	1886	24.12.1914	Ryglice	6. 6. 1916	Rusko
Ryvola Antonín	1882	19.8.1917	Bodres	1. 9. 1918	Itálie
Štercl Ladislav	1892	6. 2. 1915	Karpaty	18.10.1917	Rusko
Zikán Adolf	1891	23.3.1915	Sanok	3. 8. 1917	Rusko

Rybáček Otakar *1889

Váleční uprchlíci v Šanově

Od listopadu 1915 byli v Šanově umístěni uprchlíci z válečných bojišť. Byli rozmístěni v domech čp. 119, 138 a přechodně též v 118, 167 a 172. Pocházeli z oblasti Vlašska v severní Itálii :

- 1/ **Paulina Guzovich** z Pulje – vdova s dětmi Emmou, Marcellem, Giovannou
- 2/ **Giuseppe Vechiet** - starší 64letý muž
- 3/ **Amaglia Sutillo** z Poly - s dětmi Antonií, Arangelem, Brunem a Fericiem
- 4/ **Giuseppina Gesetich** z Pisina – svobodná
- 5/ **Marie Dovolich** z Pulje – s dětmi Quidonem, Idonem, Ricardem a Adonem
(v létě 1916 se odstěhovali)
- 6/ **Giuseppina Pristofich** z Poly - s dětmi Melitem a Egonem. Děti v zimě zemřely.
- 7/ **Antonia Gersenich** z Pinquente - svobodná
- 8/ **Jindřich Grün** - t.č. mobilizovaný voják (námořník)

Do začátku roku 1917 se postupně tito Vlaši odstěhovali jinam, zůstali zde pouze Giuseppe Vechiet, Paulina Guzovich, Amaglia Sutillo (obě s dětmi) a Antonia Gersenich. Nově přišli do Šanova uprchlíci z Haliče :

- 1/ **Káro Štěpán** z Laguže, Polák, 54 let, jeho žena Jerika 51 let a dcera Marie 11 let
- 2/ **Burava Anežka** z Milna, Polka, 30 let, její děti Kateřina 14 let, Anna 12 let,
Anton 8 let a Mikolo 4 roky
- 3/ **Husík Marta** z Laguže, Polka, 43 let, její děti Paronka 16 let a Paul 14 let
- 4/ **Husík Domka** z Laguže, Polka, 72 let, vdova, její dcera Ksenkra 22 let
- 5/ **Kamil Samuel** ze vsi Stroca okr. Sniatin v Haliči, žid, nar. 1867
Kamil Frida – roz. 1898, Kamil Dora – roz. 1913, Kamil Chaja – roz. 1909,
Kamil Feige – roz. 1879,
- 6/ **Peril Lieber** – roz. 1900

Všichni váleční uprchlíci, kteří byli v Šanově ubytováni v rodinách, vystěhovali se v r. 1918. Nejdříve odešli polští a po nich 31.3. 1918 odešli také uprchlíci z Vlašska.

Poměry v obci za války 1914 - 1918

(dle šanovské kroniky)

Kromě neskutečných útrap vojáků na válčištích v období 1. světové války, docházelo také k velkým problémům většiny občanů Šanova. Rakouské úřady, aby zajistily své „bojovníky na frontách“, přistoupily k tvrdým opatřením. V obci se prováděly soupisy zásob – obilí, dobytek. Na jejich základě pak docházelo k povinnému odvádění těchto produktů pro vojsko. Lidí při přihlašování zásoby zatajovali a proto úřady do vsi posílaly komise a také vojáky, kteří hledali různé „skrýše“ v hospodářských stavení.

V chudších rodinách nastala skutečná bída, ta vedla i k poníženému žebření, zejména dětí. V r. 1916 došlo pak k přidělování potravin na lístky tkzv. „enky“ – chleбенky, cukřenky, kávenky .. Přiděly na osobu byly – 1,5 kg chleba na týden, 1 kg mouky na týden, ¼ kg žitné kávy na 2 měsíce

Kromě potravin se také nedostávalo kovů pro válečnou výrobu. To také zapříčinilo, že 18.1. 1917 byly sňaty a odvezeny z kostela 2 zvony – „Umíráček“ 10kg a „Hraňák“ vážící 83 kg. Ten byl v kostele od r. 1724.

Hned na počátku mobilizace změnily se zásadně poměry v obci. Mnoho stavení zůstalo bez hospodáře či hlavního živitele. Ve vsi zůstalo jen jedno řeznictví při hospodě „u Kouřáků“, které spravoval majitelův otec Josef Cír st. Maso však „nesekal“, muselo se opatřovat z Petrovic. Dodržovaly se přísně tři „bezmasé dny“ v týdnu. Maso, když bylo, pak většinou jen vepřové. Nebyli zde obuvníci, pekaři - peklo se doma, nebo se chléb dovážel ze Senomat. Byla omezena výroba piva, ve dvou trafikách se nedostávalo kuřiva. Kuřáci si sušili listí a namáčeli do tabákové tresti. Nedostávalo se také drobných peněz a proto byly v r. 1917 vydány papírová koruna a dvoukoruna. Ta se půlily i čtvrtily, části musely být přesné, jinak neplatily. V chudých rodinách byla situace pro nás dnes nepředstavitelná. Nedostávalo se jim ani chleba, jedli jen brambory, tuřín, pila se káva z čekanky To se zejména dotýkalo dětí, které často podvyživené umíraly na tuberkulózu. Situace se zlepšila až po konci války 1918 , kdy se postupně zlepšilo zásobování a začaly normálně fungovat živnosti.

Vznik Československa

Kronika : „Říše Rakousko-uherská se po hrozném porážce na Piavě rozpadla. Není již Rakouska ! Již není císaře rakouského ! Splněn dávný sen Čechů a vlastenců. Vznikl samostatný stát Československý. Prohlášen dne 28.10. 1918. Všude po vlastech československých jásot a ples, že národ drahý vymanil se z 300leté poroby. Oslavy se u nás konaly v neděli 3.11. 1918, kdy u školy se sešlo občanstvo a v čele dlouhého průvodu neseno několik národních praporů. 8.11. 1918 konala se slavnost 300letého českého odboje proti Habsburkům. Průvod slavnostní po obci procházel, aby skončil na Hradišti. Zde vzpomenu to bylo hrdinné smrti padlých legionářů, kteří dobyli nám samostatnost. Večer pak „Sokol“ konal očistu - pálil na Hradišti obrazy Habsburků. Jaké to změny ! Slovanské trikolory zdobí dnes hrud' naši, v níž slovanské srdce nikdy tak radostně nebilo.“

Z archivních pramenů zpracoval 2016 - B.Koutecký, Šanov 181